

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Sentrum barnehager

og

Trondheim eiendom

N-7004 TRONDHEIM

Vår saksbehandler	Vår ref.	Deres ref.	Dato
Elin Grønvold Aunet	15/7522/614 A10 &58 oppgis ved alle henv.		19.06.2015

Sentrum barnehager (Voldsminde og Nedre Elvehavn barnehager) - tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler - varsel om pålegg

Miljøenheten er tilsyns- og godkjenningsmyndighet etter forskrift for miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. som regulerer barnas arbeidsmiljø. Miljøenheten gjennomførte den 21.05.2015 tilsyn ved Sentrum barnehager (Voldsminde barnehage og Nedre Elvehavn barnehage).

Tilstede ved tilsynet var:

Øyvind Svendsen, enhetsleder Sentrum barnehager
Randi Skumsvoll, fagleder Sentrum barnehager
Elena Westrum, prosjektleder vedlikehold Trondheim eiendom
Kim Robert Selnes, driftsoperatør Trondheim eiendom
Einrik Ulriksen, driftsoperatør Trondheim eiendom

Fra Miljøenheten møtte:

Bente Løvlie Høier, sjefingeniør
Elin Grønvold Aunet, rådgiver

1. Bakgrunn for tilsynet

Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar myndighetskrav fastsatt i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljoenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

2. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

3. Beskrivelse av Sentrum barnehager

Den kommunale enheten Sentrum barnehager består av barnehagene Voldsminde og Nedre Elvehavn. Voldsminde barnehage har en småbarnsavdeling med 12 barn, og to storbarnsavdelinger med 18 barn. Nedre Elvehavn barnehage har en småbarnsbase (0-3 år) og en storbarnsbase (3-6 år), med til sammen 33 barn.

4. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedfokus på internkontroll og avvikshåndtering (jf § 4). I tillegg ble det gjennomført en generell befaring av lokalene og uteområdet ved begge barnehagene.

Dokumentasjon oversendt før tilsynet:

- Beskrivelse av rutiner knyttet til kartlegging av barnas arbeidsmiljø (som inneklima, sikkerhet ute og inne)
- Rutinebeskrivelse for avvikshåndtering
- Årshjul for AMG
- Avviksmeldinger ang. inneklima

I tillegg ble flere av barnehagenes skriftlige rutiner gjennomgått ved tilsynebesøket.

Hovedinntrykk

En overordnet gjennomgang av barnehagens rutiner ga inntrykk av at Sentrum barnehager har etablert rutiner for å ivareta deler av bestemmelsene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, men at det mangler en samlet og systematisk gjennomgang av forskriftens bestemmelser for å sikre at alle relevante tema er omfattet.

Tilsynet avdekte ett avvik knyttet til sikkerhet for barn.

4.1. Internkontroll generelt

Merknad nr. 1: *Barnehagenes ledelse bør systematisk gjennomgå ny veileder til forskrift for miljørettet helsevern i barnehager og skoler ("Miljø og helse i barnehagen") for å forsikre seg om at alle relevante tema er beskrevet i barnehagenes internkontrollsystem.*

Observasjoner

Barnehagenes internkontrollsystem er bygger på kommunens elektroniske system "Kvaliteket" og på en rekke skriftlige rutiner utarbeidet for Sentrum barnehager samlet i permer. Eksempler på dette ble framvist ved tilsynet. En del av barnehagenes systematiske arbeid med barnas arbeidsmiljø fremkommer i årshjul og lignende. Barnehagens ledelse har gjennomgått veilederen til forskrift for miljørettet helsevern i barnehager og skoler ("Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april

2014), men har ikke revidert internkontrollsystemet med tanke på å at alle tema i forskriften og veileder tilstrekkelig behandlet. Barnehagene har en evaluering av interkontrollsystemet to ganger i året. I forbindelse med dette oppfordres alle ansatte å lese gjennom rutiner i perm og på Kvaliteket. Det er nå utarbeidet kvitteringslister for dette. De framlagte prosedyrene var i varierende grad datert og/eller påført godkjennings- eller revisjonsdato.

Vurdering

De framlagte dokumentene ga inntrykk av at barnehagene hadde etablert mange viktige rutiner for å ivareta barnas miljø. Rutinene var i stor grad skriftliggjort. Barnehagens ledelse bør systematisk gjennomgå ny veileder til forskrift for miljørettet helsevern i barnehager og skoler ("Miljø og helse i barnehagen) for å forsikre seg om at alle relevante tema er beskrevet i barnehagens internkontrollsystem.

Det er viktig at barnehagen regelmessig gjennomgår/reviderer de prosedyrene de benytter og har kontroll på sine dokumenter for å sikre at de er gyldige.

4.2. Internkontroll avvikshåndtering

***Merknad nr 2:** Barnehagens rutiner for melding og håndtering av ulike typer avvik og hendelse bør sammenfattes i en skriftlig prosedyre*

Observasjoner

I forbindelse med tilsynet oversendte enhetens ledelse en beskrivelse av avvikshåndteringen ved barnehagene. Dette ble utdypet ved tilsynsbesøket. Mindre feil og mangler meldes i vaktmesterbok, mens større avvik meldes i kommunens elektroniske avviksmeldingssystem. Skader på barn meldes på egne skadeskjema som sendes forsikringsselskap, samt at mindre skade meldes på egne skjema. I tillegg benytter ansatte notatbøker for egne refleksjoner, som tas opp i avdelingsmøter for drøfting og eventuell videre oppfølging. Interne avvik gjennomgås kvartalsvis.

Ved tilsynet ble det opplyst at det gjennomføres årlige vernerunder på barnehagene, men det kom ikke fram ved tilsynet hva denne omfattet, eller i hvilken grad den avdekket avvik knyttet til barnas miljø. Trondheim eiendom foretar kontroller av lokalene, lekeplassutstyret og uteområdet. Dokumentasjon på gjennomførte lekeplasskontroller kunne ikke framlegges ved tilsynet.

Vurdering

Sentrum barnehagene synes generelt sett å ha gode rutiner på å fange opp og håndtere avvik, og skriftliggjør dette i stor grad. Det er ikke utarbeidet en skriftlig prosedyre som beskriver hvordan alle ulike typer avvik og hendelser fanges opp opp, meldes og håndteres. En slik prosedyre må klargjøre hvilket skjema som skal benyttes, og hvordan alle typer avvik skal dokumenteres, behandles og utkvitteres (f.eks skader på barn, nestenulykker, avvik som oppdages ved vernerunder, bygningsmessig ettersyn og kontroll av lekeplassutstyr).

En skriftlig prosedyre for avvikshåndtering skal beskrive

- hvilke avvik/forbedringsmeldinger som skal meldes, til hvem og på hvilken måte
- hvilke avvik som skal legges inn i Kvaliteket og hvilke som skal håndteres på annen måte (f.eks vaktmesterbok, handlingsplan for oppfølging av vernerunder)
- behov for avbøtende tiltak fram til avvik rettes
- hvordan utkvittering skal skje når tiltak er gjennomført

- årlig gjennomgang av meldte avvik for å sikre at avvik rettes samt for å avdekke gjentatte hendelser eller behov for endrede rutiner

4.3. Barnas fysiske arbeidsmiljø. Observasjoner fra befaring

Sikkerhet for barn

Avvik nr 1 - Sikkerheten på barns innelekeområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt.

Det må foretas en sikkerhetsgjennomgang av barnehagenes innelekeområde, og avdekkede avvik må rettes. Komfyrer må sikres, høye reoler må sikres mot velting, tunge gjenstander plassert på hyller må sikres/fjernes og vannkokere/kaffetraktere må sikres.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjoner:

Befaringen av inneområdet avdekket forhold som kan medføre risiko for ulykker; manglende komfyr sikring (Voldsminde og Nedre Elvehavn), stor/tung CD-spiller plassert på hylle med løs ledning hengende ned (Voldsminde), usikrede høye reoler (Voldsminde) samt at vannkoker og kaffetrakter sto koblet til strøm og var lett tilgjengelig for barna.

Vurdering

Usikrede komfyrer/koketopper kan medføre fare for at barn brenner seg på varme plater. Manglende komfyrvern kan medføre en fare for at barn brenner seg, både på selve kasserollene, men utgjør også fare for velting av kasseroller og fare for skåldingsskader. Ustødige reoler med tunge gjenstander plassert høyt oppe utgjør en risiko for skader da barn under lek kan få reolen og /eller tunge gjenstander over seg. Vannkokere og kaffetraktere som er koblet til strøm og plassert lett tilgjengelig for barn, vil kunne utgjøre en risiko for brann og forbrenning.

Tilsynet avdekket risikoforhold som burde vært fanget opp av ved jevnlig kontrollrunder. Barnehager skal utformes og drives på en slik måte at skader og ulykker forebygges, og at uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig.

Inneklima/luftkvalitet

Ved Voldsminde barnehage har det vært flere tilfeller over lengre tid med fuktinntrenging i kjelleren. Det har foregått vanninntrenging både gjennom grunnmur og som tilbakeslag via sluk. Trondheim eiendom har iverksatt tiltak. Dette innebærer sanering av fuktskadet materiale, opptørking, avstenging av kjellerrom med vegger/dør og etablering av undertrykk i kjellerrom. Det er også foretatt utbedringer av avløpsnett utenfor bygningen og i nærområdet. De siste månedene var det ikke observert nye tilfeller av fuktinntrenging i bygget.

5 . Konklusjon

Det ble ved tilsynet avdekket ett avvik fra forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Miljøenheten vurderer at de påpekte forholdene ved Voldsminde barnehage og Nedre Elvehavn barnehage ikke er i samsvar med regelverket.

Miljøenheten ber om skriftlig bekreftelse **innen 01.10.2015** på at avviket er rettet.

Ved manglende bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at avvikene skal bringes i orden. En eventuell uttalelse må være oss i hende innen fristens utløp. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi: Postmottak Oppvekstkontoret